ایرنا

رنج‌های چند همسری در سیستان و بلوچستان از نگاه بچه‌های این خانواده‌ها

زنان تنها؛ کودکان رها شده

عبید ملک رئیسی
گزارش نویس

«پدرمان دو سال پیش ما را رها کرد و رفت یک زن دیگر گرفت. سه تا ماشین دارد و تا مرز سوخت می‌برد و ماشین‌هایش دست راننده هستند. یک ماهی موقع یارانه ۱۰۰ هزار تومان برایم فرستاد که ۷۰ هزار تومانش رفت برای چند جفت دمپایی، و ۳۰ هزار تومانش ماند. من و دو خواهر و برادرهایم و مادرم پیش مادربزرگم زندگی می‌کنیم و مادربزرگمان خرجمان را می‌دهد. مادرم می‌گوید از سال دیگر نمی‌گذارم درس بخوانی. باید بنشینی خانه و سوزن دوزی کنی تا برای خرج زندگی پول دربیاوری.»

این را حوا می‌گوید؛ دانش آموز کلاس چهارم یکی از روستاهای منطقه بلوچستان. اینها از زبان یک دختر بچه ۱۰ ساله است که خانواده‌اش درگیر چندهمسری است. پدرش را دو سال است ندیده و همانطور که گفت او آنها را بدون خرجی رها کرده و سراغ زندگی جدیدش رفته است. حوا دوست دارد درس بخواند اما مادر مدام می‌گوید درس بخوانی که چه بشود؟ باید خانه‌داری یاد بگیری تا زودتر شوهر کنی. حوا اما دوست ندارد شوهر کند.

برای اینکه درباره چندهمسری در سیستان و بلوچستان بنویسم، سراغ بچه‌ها رفتم؛ کودکان خانواده‌های درگیر این مسأله. شاید بگویید بچه را چه به این حرف‌ها، اما اگر از آنها سؤال هم نکنی درباره این موضوع حرف می‌زنند چون زندگی‌شان را آنقدر تحت‌تأثیر قرار داده که نمی‌توانند نسبت به این موضوع بی‌تفاوت باشند.

راضیه دانش آموز کلاس سوم می‌گوید از وقتی پدرش زن گرفته، مادرش مدام گریه می‌کند.«انگار مادرم ما را دیگر دوست ندارد. همه‌اش می‌گوید شما سه تا هم بروید، من راحت شوم. ما سه تا خواهریم. مادرم می‌گوید دختر نباید مدرسه برود. شما هم دیگر مدرسه نروید و شوهر کنید. پدرم مادرمان را طلاق نداده و همینجوری ولش کرده است. رفته یک روستای دیگر.»

راضیه می‌گوید خودش هم خیلی وقت‌ها گریه می‌کند، ولی یواشکی گریه می‌کند.

محمد ۱۴ ساله هم درباره وضعیت زندگی‌شان بعد از ازدواج مجدد پدر اینطور می‌گوید:«از وقتی که پدرمان همسر دوم گرفته، نه تنها به مادرمان، حتی به ما بچه‌ها هم توجهی ندارد.

ما ۹ برادر وخواهر تنی هستیم که از همان کوچکی مجبور شدیم پادویی و دستفروشی بنزین کنیم. همه ما برادران و خواهران از مهر پدری دور بودیم و تا مقطع راهنمایی خواندیم و ترک تحصیل کردیم اما برادران و خواهران ناتنی ما که پدرمان به آنها توجه دارد، ادامه تحصیل دادند. الان نزدیک به ۷ سال است که پدرمان انگشت شمار به خانه ما سر می‌زند. اینقدر که زن دوم یعنی نامادری‌ام و فرزندان او از ارث پدر بهره می‌برند واستفاده می‌کنند، ما بهره نمی‌بریم.»

سعید ۱۳ ساله بچه طلاق است. «پدرم رفت دوباره زن گرفت و مادرم را طلاق داد ولی خیلی‌ها حتی زن شان را طلاق نمی‌دهند. ۴ سال است پدرمان رفته و دو تا بچه دیگر دارد الان و انگار اصلاً یادش رفته که ما هم بچه‌هایش بودیم. شاید باز هم برود یک زن دیگر بگیرد و آن بچه‌ها هم مثل من و برادرم شوند. من و برادرم با مادرم زندگی می‌کنیم و درآمدی نداریم. کار هم می‌کردم یک مدت ولی الان کار نیست. اگر پدرم بود، مِهرش را داشتیم.»

ولی الله بلوچ، فعال اجتماعی در سیستان و بلوچستان از تبعات چند همسری می‌گوید و از اینکه چقدر این مسأله روی خانواده‌ها و بخصوص کودکان تأثیر گذاشته:«از هم پاشیدگی خانواده‌ها و به تبع آن مسائلی مثل ازدواج زودهنگام دختران و پسران، از تبعات چند همسری در استان است و با وجود این نمی‌دانم چرا برخی از چند همسری دفاع می‌کنند. این روزها می‌بینم موضوع چند همسری در کشور و شبکه‌های اجتماعی خیلی داغ شده و خیلی‌ها کلاس آموزشی برای این موضوع گذاشتند. هرچند برخی از افراد جامعه چندهمسری را پدیده مؤثر در کاهش مشکلات تجرد زنان در کشور عنوان می‌کنند ولی باید بدانند این مسأله چقدر باعث بروز مشکلات و ناراحتی‌های روحی بین خانواده‌های درگیر می‌شود. به عقیده من ترویج چند همسری نه تنها در دوره کنونی کارایی ندارد بلکه باعث بروز مشکلات بزرگتری خواهد شد. شاید درگذشته نگاه به زن نوعی نگاه کالایی بوده اما در شرایط فعلی با در نظر گرفتن شخصیت زن در جامعه، آنها نمی‌توانند بپذیرند که زن دوم باشند یا همسرشان با زن دیگری ازدواج کند.

> انگار مادرم ما را دیگر دوست ندارد. همه‌اش می‌گوید شما سه تا هم بروید، من راحت شوم. ما سه تا خواهریم. مادرم می‌گوید دختر نباید مدرسه برود. شما هم دیگر مدرسه نروید و شوهر کنید. پدرم مادرمان را طلاق نداده و همینجوری ولش کرده است. رفته یک روستای دیگر

این افراد نگاهی به تفاسیرو احادیث در این مورد نمی اندازند تا توجه کنند که موارد بحث در این خصوص فقط به ازدواج با چند زن ختم نمی‌شود بلکه وجوه دیگر هم درآن وجود دارد و هرکدام برای خود به نوعی تحلیل و تفسیر می‌کنند.»

متأسفانه باید گفت استان سیستان و بلوچستان در زمینه چندهمسری سردمدار است به طوری که نزدیک ۱۵ درصد زنان سیستان وبلوچستانی همسران شان بیشتر از یک زن دارند و چند همسری باعث پدید آمدن معضلات اجتماعی در سطح خانواده و جامعه می شود.

نکته ناراحت کننده و قابل تأمل این است که چند همسری در استان سیستان و بلوچستان فرهنگی کاملاً جا افتاده است و خیلی‌ها این را نشانه غرور مرد می‌دانند و هیچ ربطی به وضعیت مالی واقتصادی هم ندارد، به طوری که افراد با سن بالا وهمچنین درآمد کم این عمل را انجام می‌دهند و این موضوع را درحاشیه شهرها و روستاها می‌توان مشاهده کرد؛ جاهایی که وضعیت مالی شان اصلاً خوب نیست.

یکی‌دیگر از فعالان اجتماعی در سیستان وبلوچستان که نمی‌خواهد نامی از او برده شود، در این باره می‌گوید:«کسانی که خیلی در استان ما نفوذ و اشراف کامل بر مردم دارند و تا حدود زیادی می‌توانند در این مورد جلوگیری کنند، خودشان معمولاً چند همسر دارند و از این نظر نمی توانند مبلغ خوبی برای پیشگیری از این موضوع باشند .»

این فعال اجتماعی ادامه می‌دهد: «زنان اولی که در خانواده های چند همسری هستند عزت نفس شان بسیار پایین است و احساس تنهایی در آنها بسیار بالاست. این زنان غالباً احساس نابرابری را از سوی همسران شان تجربه می‌کنند. خشونت خانگی، تنش، حسادت و رقابت بین همسران و فرزندان از جمله مواردی است که در خانواده‌های چند همسری بیش از خانواده‌های تک همسری دیده می‌شود.

خیلی از مردانی که زوج سوم وچهارم اختیار می‌کنند زنان قبلی خود را با چند فرزند بدون آنکه طلاق بدهند و بدون هیچ امکانات رفاهی به حال خود رها می‌کنند وبسیاری از زنان رها شده در جامعه حتی نمی‌دانند برای احقاق حقوق خود به چه مرجع قانونی مراجعه کنند. و از سوی دیگر بسیاری از مردان به دلیل اینکه نیازی به اجازه همسر اول برای ازدواج مجدد خود نداشته باشند از ثبت ازدواج خودداری می‌کنند که در هر صورت در این گونه ازدواج‌ها از هیچ حق وحقوق قانونی از سوی نهادهای حمایتی برخوردار نیستند. کودکان این افراد نیز بدون شناسنامه می‌شوند. حدود ۳۰درصد از ازدواج‌های زنان در استان به ثبت نرسیده که بیشتر مربوط به جنوب استان و مناطق روستایی وحاشیه شهرهاست. این موضوع باعث بزهکاری و تربیت ناصحیح فرزندان می‌شود. استان سیستان و بلوچستان بالاترین آمار زنان بدسرپرست و بی سرپرست را دارد. زنان بلوچ از نداشتن قدرت بیان در احقاق حقوق خود،ازدواج‌های اجباری و ازدواج در سنین پایین و چند همسری رنج می‌برند.»

کودکان همه چیز را می‌فهمند، دردی که بر خانواده تحمیل شده و رنجی که روح وجان شان را درگیر کرده است. آنها مهر پدری را طلب می‌کنند که به گفته خودشان انگار یادش رفته که بچه‌هایی داشته. وقتی از پدر می‌گویند، بغض می‌کنند. مادران تنها و کودکان رهاشده، حکایت تلخ خانواده‌های درگیر چند همسری در سیستان و بلوچستان است.

جـــدول سودوکو

۳۳۰۸

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

آسان

	۵			۷	۹		۸	
					۳			۹
۷	۴	۹					۱	
۱					۷	۲	۴	
	۹	۴	۸		۵	۱	۳	
	۷	۸	۳					۵
	۸					۶	۹	۱
۴			۹					
	۲		۵	۶			۷	

متوسط

۱			۳			۵		۷
		۷				۳	۶	
	۹		۶		۵	۱		
		۸		۶				
۹			۴		۱			۶
				۵		۹		
		۴	۷		۸		۹	
	۸	۹				۷		
۳		۶			۲			۸

سخت

		۱	۷	۵				
		۵	۲				۳	
۳					۹			۷
		۷			۶			۸
۵	۴						۱	۲
۸			۳			۷		
۷			۴					۵
	۹				۲	۱		
				۳	۷	۲		

خیلی سخت

	۵		۳				۱	
۱					۶			۲
				۹		۳		
		۹	۶			۸		۵
	۸						۶	
۵		۱			۳	۹		
		۷		۳				
۶			۱					۴
	۱				۹		۵	

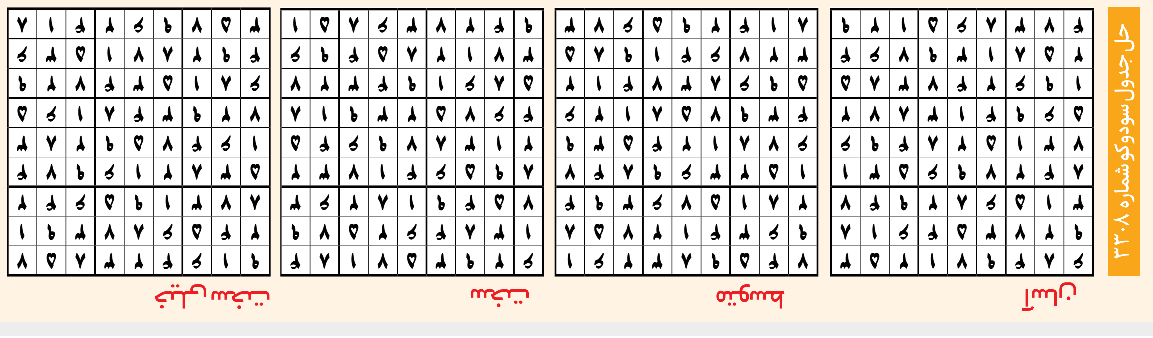
حل جدول سودوکو شماره ۳۳۰۸

یک جدول با دو شرح

۷۲۶۴

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

جدول عادی

افقی:

۱-چاه‌کن-گیاهی‌همیشه‌سبززتیره«تاج خروسان»
۲-موشی-بخت-صفت‌چای
۳-دوسوغاتی‌استان«فارس»-خبره
۴-نوعی‌شیرینی‌که‌خودانواع‌مختلف‌دارد-خادم‌قوم-بی‌ترس‌شدن-خلاف«امر»
۵-محلی‌خوش‌آب‌وهوادراطراف«تهران»-سرخرگ-دنیاوآخرت
۶-عاقبت‌یابنده‌بود-گونی‌برنج-شب‌روستایی
۷-ستاره‌کم‌ظاهرشده-مفتضح،رسوا-سرنوشت
۸-جایزه‌تشویقی-پسوندآلودگی-جاروجنجال
۹-مخفف«آناهیتا»-مفیدومؤثر-جاویدوهمیشه
۱۰-نت‌آخر-برادرمادر-کوه‌غرب‌ایران
۱۱-تیمی‌در«برزیل»-سالن-مساوی
۱۲-تراشیدن‌چوب-نوعی‌ظرف‌بسته‌بندی‌نرم-با«خورد»آید-لذت‌غذا
۱۳-منگلیسم-آینده‌نگری
۱۴-متراکم-زینتی‌برای‌مژگان-کلمه‌افسوس
۱۵-درعلم‌بازاریابی‌به‌کسی‌گفته‌می‌شودکه‌امکان فروش‌خدمات‌یامحصول‌موردنظربه‌وی‌وجوددارد-دیرنشین

عمودی:

۱-سرزمین‌ها-حمدوثنا-خدمتکاران
۲-دلیل‌شهرت«نیوتن»
۳-پسوندنواختن-نام‌زنانه-تری‌ونمناکی
۴-درخت‌تسبیح-پرنده«سندباد»-نفس‌غنیمتی-سوره‌رفع‌تهمت
۵-آرنج-گله‌کردن-کلام‌چوپان
۶-نوشیدن-سرمربی‌سابق‌تیم‌ملی‌فوتبال‌کشورمان
۷-دیدنی‌ازلشکر-شغل‌حداد-شرکت‌هواپیمایی‌ایرانی
۸-با«فیل»آید-موی‌سرزن-شادباش‌گفتن
۹-هوای‌خنک-انبارغله-مخفف‌هم‌او
۱۰-رسانه‌شنیداری-میوه‌ای‌کوچک‌وزردرنگ
۱۱-چکاوک-کلام‌نارسا-گلی‌زینتی
۱۲-پپه-راه‌شاعرانه-سمت‌چپ-گردش‌کودکانه
۱۳-سهولت-خشکاد-فانی
۱۴-به‌کوچکی‌که‌بخواهدبزرگی‌کندمی‌گویند
۱۵-کیک‌معروف!-داخل‌شدن-آن‌که‌راه‌وطریقه‌ای‌تازه برای‌اجرای‌امری‌می‌یابد

جدول ویژه

افقی:

۱-جمعی‌ازمردم-سخنگاه
۲-سبزی‌خوشبو-روح‌وجان-ازصنایع دستی‌شهرهای«قوچان‌وزنجان»
۳-گلر«پورتو»-نام‌مستعار«ماریاشاراپووا»تنیس‌بازروس
۴-گل‌ناامید!-هرگزنه-وسیله‌حمل‌نوزاد-نمی‌بیند
۵-ضمیرانگلیسی-کناره‌گیری‌کردن-دهکده
۶-مددکار-مردشمشیرزن-شکم‌خواره
۷-کشورآفریقایی-ظلمت‌وسیاهی-نصیب
۸-بوکسور-رغبت-درک کردن
۹- از جنس نی- هواپیمایی ملی «افغانستان»-نزدیک‌ترین‌شهربه‌قله«دماوند»
۱۰-دیوطمع-خرامان-روستایی‌زیبادرشمال«استهبان»
۱۱-گوشی‌ضبط‌صوت-نوعی‌پرده-همان«بس»است
۱۲-زمان‌مرگ-مردمان‌صاحب‌ادب‌وفرهنگ-غذای نذری-شهرمنطقه‌گردشگری«امامزاده‌شهیدان»در استان‌فارس
۱۳-رعایت‌کردنی‌درصف-برنده‌جایزه‌معتبرادبی‌بوکر سال۲۰۱۲
۱۴-اصطلاحی‌درفوتبال-تغییرداده‌شده-ایوان
۱۵-التهاب‌پرده‌داخلی‌قلب-شبه‌جزیره«مصر»

عمودی:

۱-حل‌مشکل-خواهش‌والتماس-خبرگزاری«ایتالیا»
۲-اثری‌از«لوئی‌شارل‌آلفرددوموسه»
۳-داروی‌مالیدنی-نوعی‌بستنی-فرزندعزیز
۴-بی‌ثمر-پادشاه‌خوارزمشاهی-دایره‌زنگی-خالکوبی
۵-ازابزارحفاری-شاطر-سخن‌صریح
۶-عبورکالابدون‌عوارض-طردشده
۷-سلام‌رزمی‌کار-شهرصیفی‌جات-بی‌شمار
۸-سگی‌فضانورد-تظاهربه‌نیکی-تن‌وبدن
۹-میوه خون ساز- جایگاه پیستون- نام «مارسن» بازیگرانگلیسی
۱۰-ازمناطق‌بکرگردشگری‌دراستان«هرمزگان»-دنباله رمان«بربادرفته»
۱۱-خاک مفید پخته-نقل‌کردن‌حدیث‌ازقول‌پیغمبرو امامان-سوغاتی«کازرون»
۱۲-رنگ-سرگشته-آوانس-تیمی‌در«فرانسه»
۱۳-برگه‌تبلیغاتی-ضد«دایر»-ازانواع‌تشک
۱۴-لقب‌کشور«سیلان»
۱۵-فرهمندی‌وسنگینی-ازهفت‌قلم‌آرایش‌قدیم بانوان-سس‌قرمزتندوکاملارژیمی

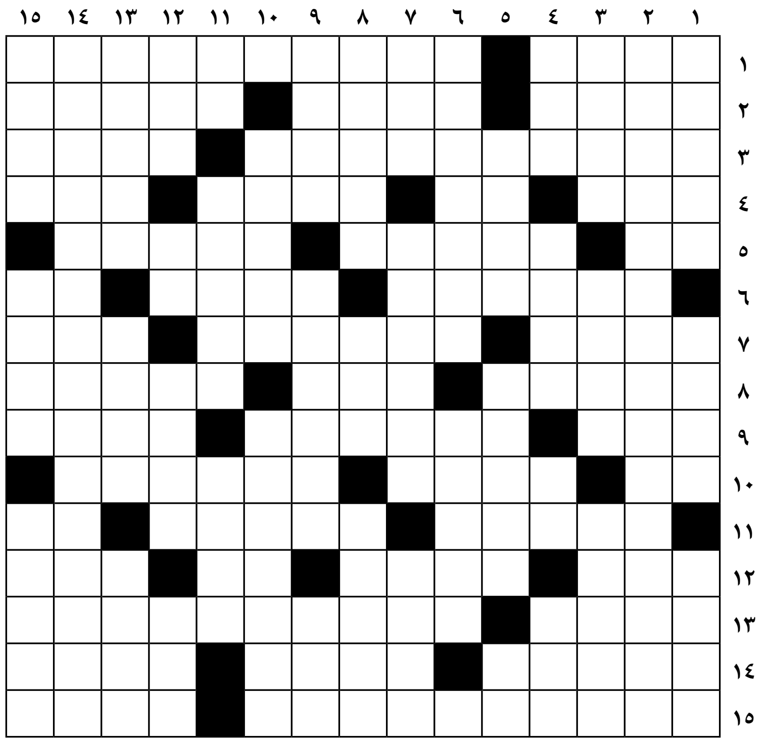

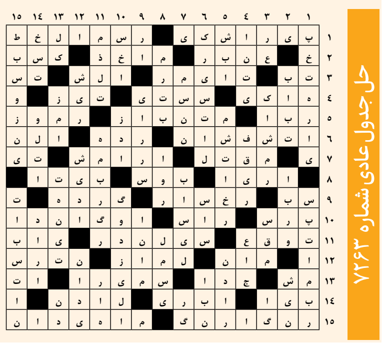
حل جدول عادی شماره ۷۲۶۳

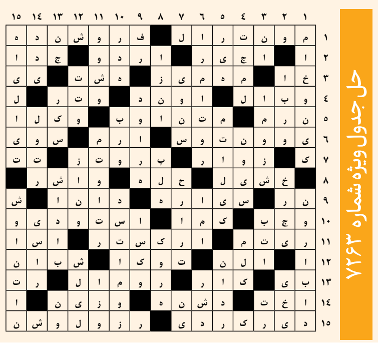
حل جدول ویژه شماره ۷۲۶۳